

Sabima kartleggingsnotat 40, 2022

Steinkjer sopp- og nyttevekstforenings Kartleggingsprosjekt 2022 Finnhaugen, Steinkjer kommune

Av Håkon Holien, Ulla-Britt Bøe og Else Landsem

Kalkreddiksopp *Hebeloma circinans* fra Finnhaugen (Foto: Håkon Holien)

Rapport fra Kartlegging i Steinkjer

Emneord: sopp, kartlegging, kalkskog, Finnhaugen

Steinkjer sopp- og nyttevekstforening har i 2022 gjennomført soppkartlegging i ett område i Steinkjer kommune, Finnhaugen i øvre Ogdal.

Området har tidligere vært kartlagt med hensyn på moser, lav og karplanter i forbindelse med kartlegging av kalkskog i regionen (Hassel et al. 2009), men det forelå praktisk talt ingen kunnskaper om mangfoldet av sopp i lokaliteten.

Etter planen skulle vi også kartlegge lokalitet Brassethøgda i Kvam, Steinkjer, men på grunn av dårlige forhold for sopp utover i september ble det vurdert som uhensiktsmessig å utføre kartlegging da. Kartlegging av dette området er derfor utsatt til 2023.

Finnhaugen, Steinkjer

Lokaliteten ligger på østsida av Lustadvatnet i vest- og sørvestsida av Finnhaugen ca 360 – 460 moh. Sentralpunktets plassering er 64.00551°N, 12.17914°E. Området ligger i mellom- og nordboreal vegetasjonssoner og klart oseanisk vegetasjonsseksjon (Moen 1998). Berggrunnen består av kalkstein med innslag av grønnstein (Roberts 1997).

Naturtypene i lokaliteten er for det meste kalkgranskog med innslag av kalkfuruskog og rikmyr. Lokaliteten har kjent forekomst av den freda og rødlista (NT) orkidéen marisko *Cypripedium calceolus*.

Det undersøkte området strekker seg fra et stidele ved stien som fortsetter mot Skjækra og Midtpunktet og opp mot vestre del av Finnhaugen. For en nærmere beskrivelse av skog og vegetasjon i lokaliteten henvises til Hassel et al. (2009).

Området ligger i sin helhet innenfor Storgaulstadhøgda – Trollfosklumpen naturreservat som ble opprettet i 2015 (Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2017).

Området ble besøkt den 31.08.2022.

Til tross for en nokså dårlig soppsesong på registrerings-tidspunktet fant vi til sammen 58 arter av sopp, se tabell 1. De fleste registreringer er lagt inn i Artsobs. Det ble tatt belegg av 12 arter til herbariet i Trondheim, TRH. Dette materialet blir registrert gjennom MUSIT-basen.

Av mer eller mindre basekrevende arter i Finnhaugen kan nevnes rødne slørsopp *Cortinarius cyanites*, rustskiveslørsopp *Cortinarius fervidus*, gul trompetsopp *Craterellus lutescens*, orerørsopp *Gyrodon lividus*, kalkreddiksopp *Hebeloma circinans* og mørknende korallsopp *Ramaria testaceoflava*.

Av spesiell interesse er to slørsopper og en piggsopp som vi ikke var i stand til å identifisere med sikkerhet. Disse er sendt til eksperter for mikroskopi og DNA-sekvensering.

Tabell 1. Oversikt over registrerte arter av sopp i Finnhaugen. Registreringer i Artsobs er angitt med x mens belegg til herbariet i Trondheim er angitt med TRH.

Vit. navn	Norsk navn	Reg
<i>Amanita rubescens</i>	rødne fluesopp	x
<i>Amanita vaginata</i>	grå kamfluesopp	x
<i>Clavulina coralloides</i>	kamfingersopp	x
<i>Cortinarius anomalus</i>	bjørkeslørsopp	x
<i>Cortinarius camphoratus</i>	blåkjøttbukkesopp	x
<i>Cortinarius crassus</i>	brøds slørsopp	x
<i>Cortinarius croceus</i>	sennepslørsopp	x
<i>Cortinarius cyanites</i>	rødne slørsopp	TRH
<i>Cortinarius evernius</i>	lillastilket slørsopp	x
<i>Cortinarius fervidus</i>	rustskiveslørsopp	TRH
<i>Cortinarius laniger</i>	ullringslørsopp	x
<i>Cortinarius limonius</i>	oransjeslørsopp	x
<i>Cortinarius rubellus</i>	spiss giftslørsopp	x
<i>Cortinarius rubicundulus</i>	gulne slørsopp	x
<i>Cortinarius saginus</i>	grankransslørsopp	x
<i>Cortinarius sanguineus</i>	blodrød slørsopp	x
<i>Cortinarius stillatitius</i>	honningslørsopp	x
<i>Cortinarius subtortus</i>	oliven myrslørsopp	x
<i>Cortinarius traganus</i>	brunkjøttbukkesopp	x
<i>Cortinarius turmalis</i>	dråpeslørsopp	x
<i>Cortinarius sp1</i>		TRH
<i>Cortinarius sp2</i>		TRH
<i>Craterellus lutescens</i>	gul trompetsopp	TRH
<i>Craterellus tubaeformis</i>	traktkantarell	x
<i>Exobasidium vaccinii</i>	tyttebærklumpblad	x
<i>Fomes fomentarius</i>	knuskkjuka	x
<i>Galerina marginata</i>	flatklokkehatt	x
<i>Gyrodon lividus</i>	orerørsopp	TRH
<i>Hebeloma circinans</i>	kalkreddiksopp	TRH
<i>Hebeloma incarnatum</i>	høy reddiksopp	TRH
<i>Hydnellum suaveolens</i>	duftbrunpigg	x
<i>Hydnum repandum</i>	bleik piggsopp	x
<i>Hydnum sp.</i>		TRH
<i>Hygrophorus agathosmus</i>	duftvokssopp	x

<i>Inocybe geophylla</i>	silketrevlesopp	x
--------------------------	-----------------	---

<i>Lactarius deterrimus</i>	granmatriske	x
<i>Lactarius glycosmus</i>	kokosriske	x
<i>Lactarius repraesentaneus</i>	fiolett svovelriske	x
<i>Lactarius torminosus</i>	skjeggriske	x
<i>Lactarius trivialis</i>	hulriske	x
<i>Lactarius uvidus</i>	gråfiolett riske	x
<i>Lactarius vietus</i>	gråriske	x
<i>Leccinum holopus</i>	myrskrubb	x
<i>Leccinum schistophilum</i>	gråskrubb	x
<i>Leccinum variicolor</i>	svartskrubb	x
<i>Leccinum versipelle</i>	rødskrubb	x
<i>Mycena galericulata</i>	rynkehette	x
<i>Paxillus filamentosus</i>	orepluggsopp	x
<i>Protostropharia semiglobata</i>	sitronkragesopp	x
<i>Ramaria testaceoflava</i>	mørknende korallsopp	x
<i>Russula emetica</i>	rødkremle	x
<i>Russula integra</i>	mandelkremle	x
<i>Russula nauseosa</i>	vrangkremle	x
<i>Russula puellaris</i>	frøkenkremle	x
<i>Russula queletii</i>	grantårekremle	x
<i>Suillus luteus</i>	smørsopp	x
<i>Suillus variegatus</i>	sandsopp	x
<i>Tricholoma fulvum</i>	bjørkemusserong	x

På veg opp til Finnhaugen registrerte vi også sopp langs vegen og stien opp Litfjordhalla. Til sammen 14 arter ble notert her, se tabell 2. Disse registreringene er også lagt inn i Artsobs. Mest interessante funn har var sotsadelmorkel *Helvella fallax* som vokste i kalkrik grus sammen med brun begersopp. En slørsopp i pelargoniumslørsopp-gruppen ble tatt med for sekvensering.

Tabell 2. Oversikt over registrerte arter av sopp langs vegen og stien i Litfjordhalla. Registreringer i Artsobs er angitt med x mens belegg til herbariet i Trondheim er angitt med TRH.

Vit. navn	Norsk navn	Reg
<i>Aleuria aurantia</i>	oransjebeger	x
<i>Amanita muscaria</i>	rød fluesopp	x
<i>Coleosporium tussilaginis</i>	furubarskålrust	x
<i>Coprinopsis atramentaria</i>	grå blekksopp	x
<i>Cortinarius armillatus</i>	rødbelteslørsopp	x
<i>Cortinarius flexipes s.lat.</i>	pelargoniumslørsopp	TRH
<i>Cortinarius saginus</i>	grankransslørsopp	x

<i>Helvella fallax</i>	sotsadelmorkel	x
<i>Lactarius camphoratus</i>	duftriske	x
<i>Lactarius scrobiculatus</i>	svovelriske	x
<i>Peziza badia</i>	brun begersopp	TRH
<i>Russula decolorans</i>	gulrød kremle	x
<i>Russula depallens</i>	bleknende kremle	x
<i>Suillus bovinus</i>	seig kusopp	x

Noen resultater fra mikroskopering/sekvensering av innsamlinger under registreringene i 2021

Byahalla

Tre ulike trevlesopper ble bestemt til henholdsvis lillastilket trevlesopp *Inocybe cincinnata*, *Inocybe* aff. *mixtilis* og *Inocybe virgatula*. Materialet inngår i artsprosjektet på trevlesopper i vid forstand.

Kverkilberget

Mest interessant er et funn av en høyst sannsynlig ubeskrevet art i kanelslørsopp-gruppen som står nært *Cortinarius viridiflavus*. Den ble funnet i kalkgranskog. Videre nevnes to funn av *Melanoleuca brachyspora* i kalkfuruskog samt funn av *Cortinarius glabrellus*, rundsporeslørsopp *C. illuminus*, *Entoloma majaloides* og *Hebeloma leucosarx*. Både *Cortinarius glabrellus* og *Hebeloma leucosarx* er nye arter for Trøndelag.

Persgårdshalla

To funn av *Cortinarius ultrodistortus* i eldre granskog av småbregnetypen. Sjelden eller noe oversett art i kanelslørsopp-gruppen. Ikke registrert i Trøndelag tidligere. Ellers nevnes to funn av krattrødspore *Entoloma sericatum* samt funn av kalksotgråhatt *Lyophyllum deliberatum* og pinnesprøsopp *Psathyrella obtusata*.

Skrattåsen

Funn av *Cortinarius falsosus*, *Cortinarius furvus* og *Entoloma coracis*. *Cortinarius furvus* tilhører 'bovinus-komplekset' og er tilsynelatende ikke sikkert registrert i Norge tidligere. Funnet i ei gammel maurtue i kalkbarskog. *Entoloma coracis* er en kalkkrevende art som opptrer bare i de beste kalkskogs-områdene i Trøndelag. *Cortinarius falsosus* er trolig en vanlig art i granskog og i stor grad oversett tidligere.

Referanser

Fylkesmannen i Nord-Trøndelag 2017. Forvaltningsplan for Storgaulstadhøgda – Trollfossklumpen naturreservat i Steinkjer kommune 2017 – 2027. Rapport nr 8 – 2017: 1-29.

Hassel, K., Holien, H. & Brandrud, T.E., 2009. Kartlegging av kalkskog i Steinkjer og Snåsa kommuner i Nord-Trøndelag. NTNU, Vitenskapsmuseet. Rapport botanisk serie 2009-4.

Moen, A. 1998. Nasjonalatlas for Norge. Vegetasjon. Statens Kartverk, Hønefoss.

Roberts, D. 1997. Geologisk kart over Norge. Berggrunnsgeologisk kart Grong, M 1 : 250 000. Norges geologisk undersøkelse.

Takk

Takk til Øyvind Weholt og Balint Dima for hjelp til mikroskopering, sekvensering og tolkning av sekvenser.

Steinkjer, november 2022

Håkon Holien

Kartleggingsansvarlig i Steinkjer sopp- og nyttevekstforening

Cortinarius aff. *viridiflavus* fra Kverkilberget i 2021. Foto: H. Holien.

Cortinarius furvus fra Skrattåsen i 2021. Foto: H. Holien.

Cortinarius ultrodistortus fra Persgårdshalla i 2021. Foto: H. Holien.